

8. HYVINVOINTIOSASTO

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointipalveluiden toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetaulukkaan sekä laajaan hyvinvointikertomukseen ja vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet.

Osaston toimintakertomus

Hyvinvointijohtajan katsaus

Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointityön lähtökohtana on kuntalaisten koettu hyvinvointitieto sekä indikaattoritieto. Keskeisenä työtapana on ikäkausiverkostotyö. Henkilöstömme tekee kehittämistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi myös alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Näitä ovat mm. Pohjois-Suomen AVI:n HyTe neuvottelukunta, PPSHP:n hyte yhdyshenkilöverkosto ja elintapaohjauksen, taloudellisen hyvinvoinnin sekä osallisuuden edistäjien verkosto, Pohjois-Suomen AVI:n ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto ja MiePäVäki -verkosto. MiePäVäki -verkosto kehittää mielenterveys- ja päihdetyötä sekä lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyyn keskittyvää työtä. Vaalan kunta on myös Terve kunta verkoston jäsen ja vuonna 2022 kunta jatkoi myös Terve kunta -verkoston johtoryhmän jäsenenä. Lisäksi Vaalan kunta on ollut kutsuttuna THL:n arviointitoiminnan ohjausryhmään. Verkostotyön ydintavoitteena on tuoda alueellinen ja kansallinen osaaminen osaksi myös Vaalan kunnan hyvinvointityön kehittämistä.

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia helpottui vuoden 2022 aikana ja rajoituksia päästiin poistamaan. Toimintoja ja palveluja pystyttiin käynnistämään uudelleen. Merkittävin kulttuurinen tapahtuma koronaepidemian laannuttua oli juhannuksen jälkeisellä viikolla toteutettu Valentin Vaala elokuvafestivaali. Kolmipäiväinen festivaali sai runsaasti positiivista näkyvyyttä ja palautetta. Tapahtuman rahoituksen organisoivat tapahtuman tuotti Brandstein Oy. Tapahtuman ympärille, koko viikon tapahtumaksi järjestettiin ympäri Vaalaa monenlaista toimintaa lapsille ja aikuisille esimerkiksi Hyvän tuulen yleisurheilukilpailut, uimakoulut Sahanrannassa, pelejä, leikkimielisiä kilpailuita torilla sekä Lähde-hankkeen järjestämä liikunnallinen esitys. Toteutuksessa oli mukana hyvinvointiosaston lisäksi useita vaalalaisia yhdistyksiä.

Lamminahon talon toimintaa jatkettiin ja museo oli avoinna kesäkuun alusta elokuun loppuun kahden museo-oppaan emännöimänä. Toimintakauden aikana toteutettiin museoalueella kattojen huolto- ja korjaustöitä sekä tehtiin valmiiksi suunniteltu lastenaitta. Lamminahon perinnepäivät pidettiin heinäkuun viimeisenä viikonloppuna ja huonosta sateisesta säästä huolimatta se oli yleisömenestys. Aiemmin Oulujokilaakson kuntien yhteistyönä toteutettu valo- ja äänitaidetapahtuma Hallanvalot päätettiin Vaalassa jättää vuonna 2022 toteuttamatta yhteiskunnallisen tilanteen, erityisesti energiansäästö ja kustannussyistä. Lämmin kiitos kaikille yhteisistä upeista tapahtumista vuonna 2022. Erityiset kiitokset aktiivisille yhdistyksillemme.

Kirjaston toimintaan vuoden 2021 alkupuolella koronaepidemian lisäksi vaikutti useamman kuukauden ajan kirjastossa tehty sisäremontti. Syyskuussa 2020 alkanut remontti siirsi lainaus- ja palautustoiminnan konttikirjastoon. Remontoitu kirjasto otettiin käyttöön kesäkuun alussa 2021. 9.6.2021 pidettyjä etäavajaisia on Vaalan kunnan facebookista katsottu 1700 kertaa. Sisäremontin yhteydessä kirjastoa uudistettiin myös vastaamaan paremmin tämän päivän vaatimuksia kohtaamispaikasta ja tapahtumapaikasta. (Tämä kappale pois tästä)

Hyvinvointiosasto alitti talousarvion useimmilla palvelualueilla. Nuorisotyössä talousarvio ylittyi talousarviossa huomioimattomista poistoista johtuen. Nuorten työpajatoiminta ylittyi hieman. Tämä ylitys johtui pääasiassa arvioitua suuremmista leasingkuluista ja henkilöstökuluista. Kulttuuripalveluissa

talousarviossa ei ole huomioitu Keskitiesäätöön eikä OKM:n hankerahoitusta, joista päätökset saatiin vuoden 2021 puolella. Koronapandemiasta johtuen säästöä tuli toteutumatta jääneistä liikuntapalveluista ja muista hyvinvointia edistävästä palveluista, kulttuuritapahtumista ja -palveluista, keskeytyneestä nuorisotilatoiminnasta ja kirjastopalveluista. Vuonna 2022 toteutimme lisäksi Koulunuorisotyö Vaalan yhtenäiskoulussa ja lukiossa –hanketta marraskuun loppuun saakka. Hanke käynnistyi vuoden 2020 puolella.

Hyvinvointiasaston henkilöstölle lämmin kiitos vuodesta 2022. Monenlaisia haasteita olemme työssämme kohdanneet, mutta yhdessä niistäkin on selvitty.

Ylpeänä voin kyllä todeta, että hyvinvointiasastolla on ammattitaitoista ja osaavaa henkilöstöä! Olemme verkostoituneet ansiokkaasti sekä paikallisesti että alueellisesti. Lämmin kiitos kaikille yhteisestä hyte-työstä vuonna 2022.

Ritva Karhula
Vs. hyvinvointijohtaja

Oleelliset muutokset ja keskeinen toiminta

Hyvinvointiasaston työtä arvioiva hyvinvointisuunnitelma 2022 on laadittu sähköisellä FCG:n hyvinvointikertomus –ohjelmalla, ja se on tilinpäätöksen liitteenä. Hyvinvointipalvelujen vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kirjastopalvelut ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat palvelusihteeri, hyvinvointikoordinaattori, hyvinvointisuunnittelija, hankekehittäjä, liikunnanohjaaja, koulunuorisotyöntekijä ja etsivä nuorisotyöntekijä (molemmat projektirahoituksella) sekä nuorten työpajalla (projektirahoituksella) työskentelevät yksilövalmentaja (100%) ja ohjaaja (50% prosentoin työpajalla).

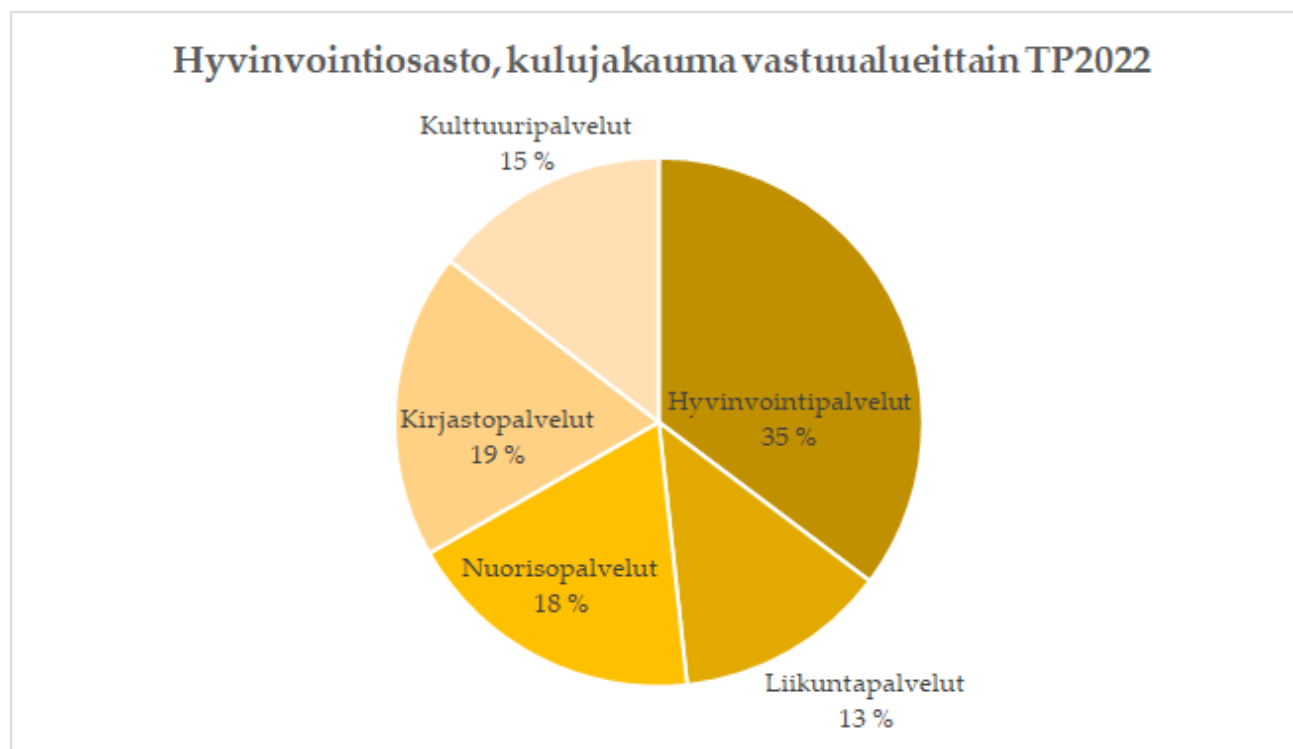
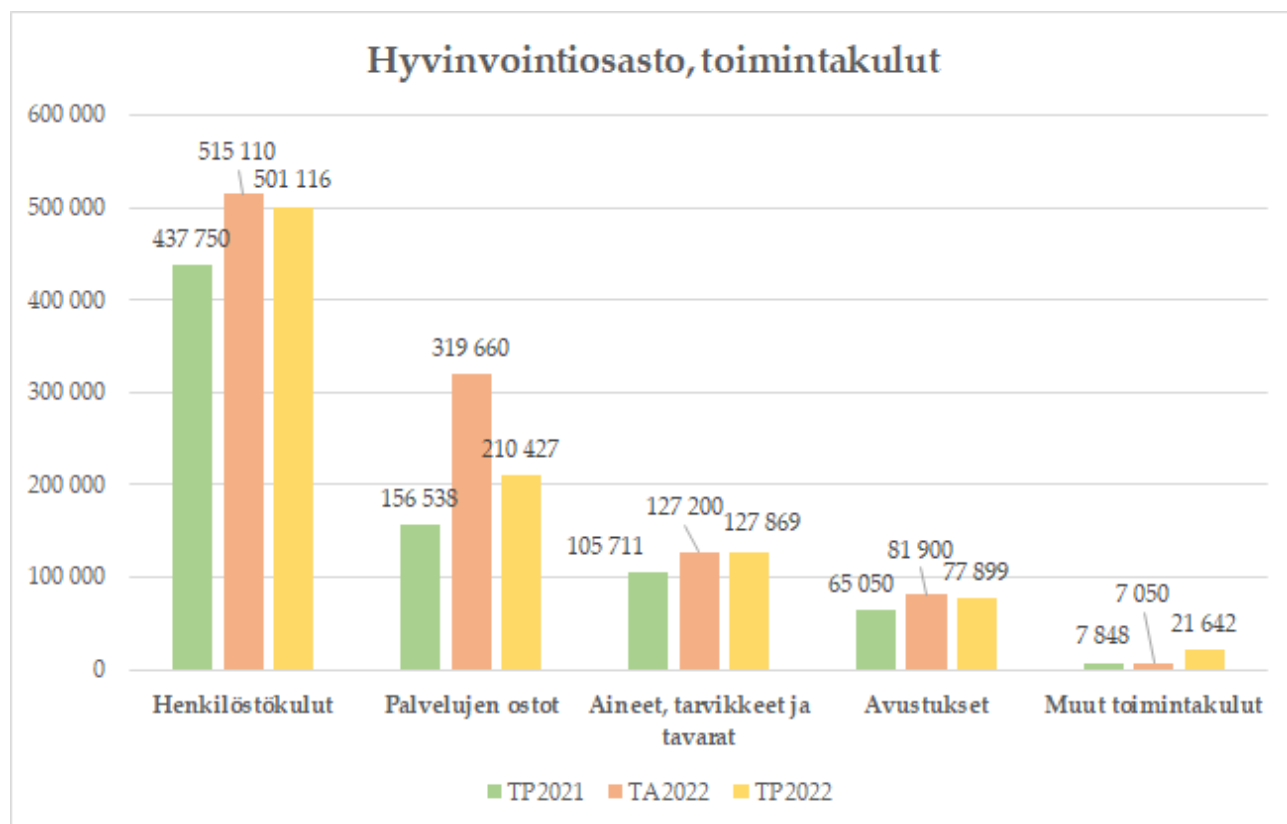
Hyvinvointiasastolle saatiin hyvinvointisuunnittelija aluksi määräaikaiseen tehtävään vuoden 2022 loppuun ja joka vuoden lopussa päätettiin muuttaa toistaiseksi voimassa olevaksi. Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja, kirjastovirkailija ja MunKirjasto –hanke työntekijä. Kirjastossa on lisäksi työskennellyt työllistämismäärärahoilla kaksi kirjastotyöntekijää, toisen työsuhde loppui alkuvuodesta ja toisen syksyllä 2022. Hyvinvointiasasto vastaa kerho- ja liikuntatilojen varauksista sekä vuokrien laskutuksesta.

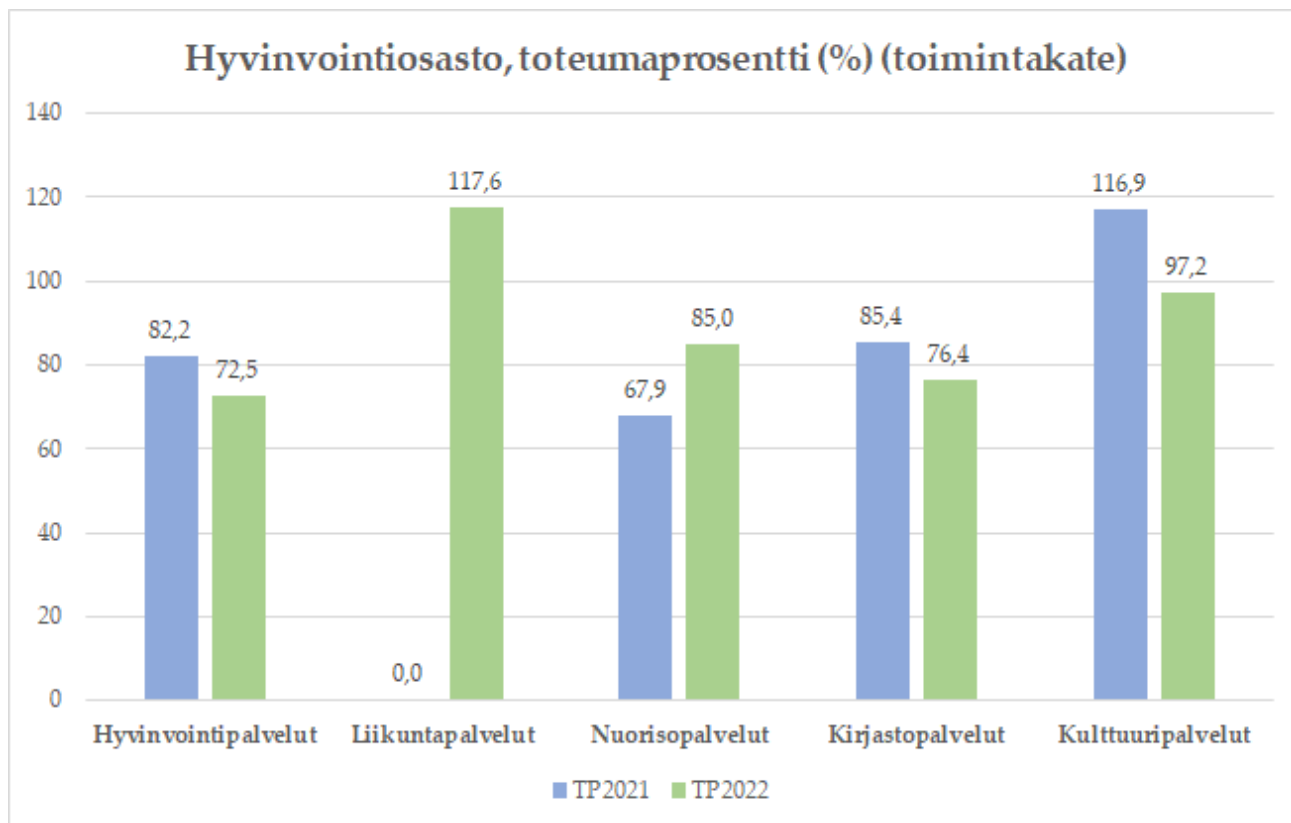
Hankekehittäjä aloitti tehtävässään vasta toukokuussa 2022 ja toimii kaikilla kunnan osastoilla edistämällä hanketoimintaa ja rahoituksen hakuja eri rahastoista sekä julkiselta sektorilta. Hyvinvointiasasto jätti vuoden aikana kaksi hankehakemusta. HOP- hyvinvointia, osallisuutta ja pärjäämistä -hanke jätettiin elokuussa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ESR-hankehakuun ryhmähankkeena Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Hanke oli edelleen rahoittajan käsittelyssä vuoden 2022 päättyessä. Kulttuurikehittämö-hanke jätettiin hankehakuun Taiteiden edistämiskeskukseen syyskuussa, mutta siihen saatiin kielteinen rahoituspäätös.

Hyvinvointiasasto päivitti kotouttamisohjelman vuosille 2020-2024. Kotouttamisohjelman päivittäminen tuli ajankohtaiseksi tilapäistä suojelua hakevien ja saavien väliaikaiseen suojeluun liittyvän asetuksen toteuttamiseksi. Kuntamalli Ukrainasta paenneiden auttamiseksi otettiin käyttöön Vaalan kunnassa. Kotouttamista kunnassa koordinoi hyvinvointisuunnittelija, joka vastasi Ruukin vastaanottokeskuksesta kuntaan muuttavien ukrainalaisten kuntaan sijoittumisesta. Nopeasta ja yllättävästä tilanteesta johtuen kunnan budjetissa ei vuodelle 2022 oltu kotoutumisesta osattu varautua. Kotoutumisen toimintatuotot 13 726 e muodostuivat vastaanottokeskuksen maksamista asumisen tuotoista. Toimintakulut olivat 12 851 e ja vuosikate poikkeama - 874 e muodostui kuntamallin mukaisista välttämättömistä hankinnoista.

Hyvinvointiasastolla aloitti liikunnanohjaaja toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa kesäkuun alussa 2022, muuta hän lähti toisiin työtehtäviin vuoden 2022 lopussa.

Hyvinvointiosaston toimintatuotot olivat yhteensä 148 755 €, toimintakulut -938 954 € ja vuosikate -790 198 €. Suunnitelman mukaiset poistot -24 842 €.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	148 755	86 400	172,17 %	62 355	167 430
Myyntituotot	19 245	18 000	106,91 %	1 245	10 806
Maksutuotot	1 756	2 200	79,83 %	-444	2 564
Tuet ja avustukset	124 874	63 700	196,04 %	61 174	153 000
Muut toimintatuotot	2 880	2 500	115,21 %	380	1 060
TOIMINTAKULUT	-938 954	-1 050 920	89,35 %	111 966	-772 897
Henkilöstökulut	-501 116	-515 110	97,28 %	13 994	-437 750
Palvelujen ostot	-210 427	-319 660	65,83 %	109 233	-156 538
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-127 869	-127 200	100,53 %	-669	-105 711
Avustukset	-77 899	-81 900	95,12 %	4 001	-65 049
Muut toimintakulut	-21 642	-7 050	306,98 %	-14 592	-7 849
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-790 198	-964 520	81,93 %	174 322	-605 467

8.1. Hyvinvointipalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluita ovat kaikki sellaiset palvelut, joita kunta järjestää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi (hyvinvointisuunnitelma 2022).

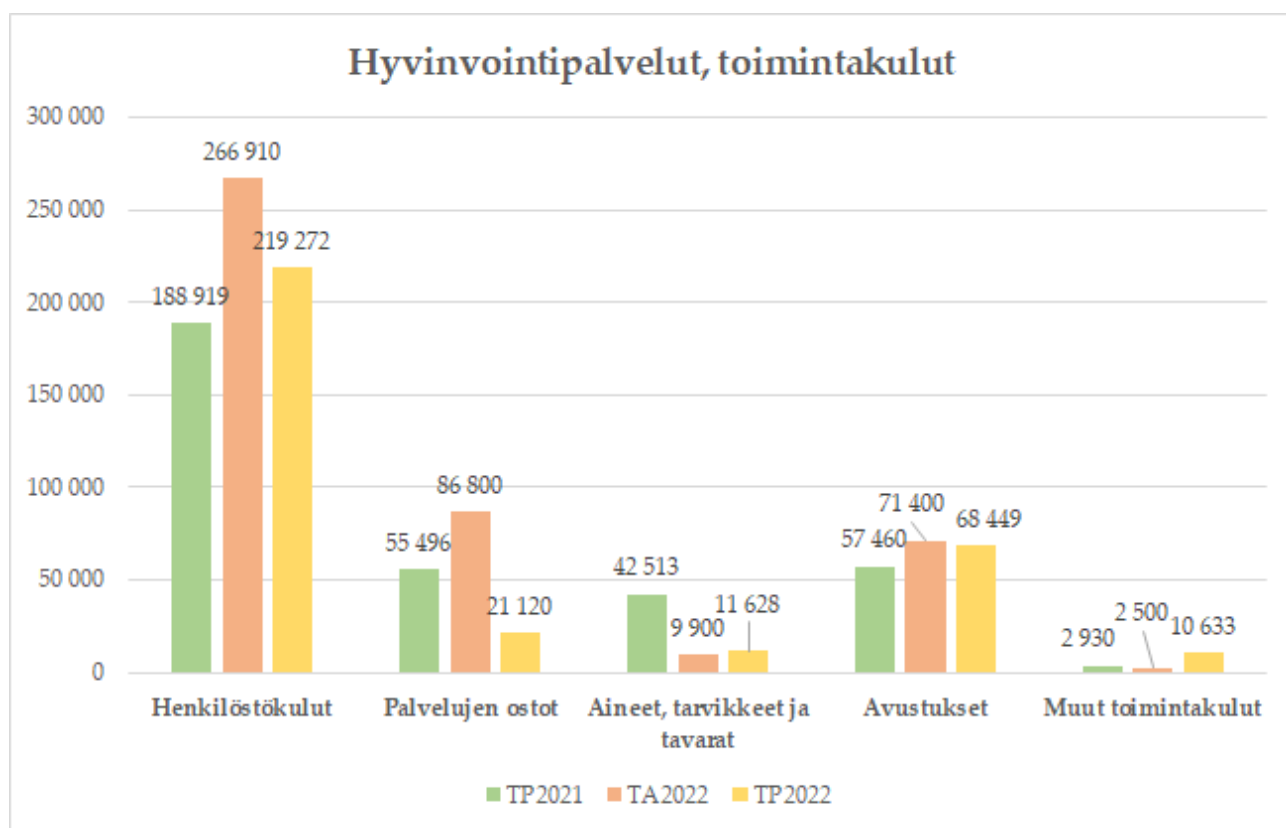
Vastuualueen toimintakertomus

Hyvinvointisuunnitelma on tilinpäätöksen liitteenä ja siihen on kirjattu arviointia toimenpiteiden toteuttamisesta vuonna 2022. Erilaisen kuntalaisilta kerätyn tiedon perusteella on valikoitunut tulevien vuosien kehittämisteemoiksi neljä kokonaisuutta: ikäihmisten kotona pärjäämisen edistäminen, yksinäisyyden lievittäminen, ehkäisevän päihdetyön kehittäminen ja koulukiusaaminen. Taloudelliseen hyvinvointiin liittyvät huolenaiheet koskettavat kaikenikäisiä kuntalaisiamme.

Ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2021- 2025 hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa joulukuussa 2020. Ehkäisevää päihdetyötä on tehty hyvinvointisuunnittelijan toimesta. Hyvinvointipalveluissa tehtiin tiivistä yhteistyötä myös Verty -hankkeen kanssa. Liikunnan edistämiseksi tuotetaan erilaisia liikunnallisia hyvinvointipalveluita kaiken ikäisille kuntalaisille sekä erityisryhmille. Saimme Vaalaan liikunnanohjaajan keväällä 2022, mutta valitettavasti hän siirtyi toisiin tehtäviin loppu vuodesta 2022. Vuonna 2022 järjestettiin liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi uintiretkiä, allasjumppaa ja niihin kuljetus Rokualle sekä maksutonta kuntosalitoimintaa yhteistyössä Vaalan Fysioterapian kanssa ikäihmisille.

Hyvinvointiosasto organisoi myös kunnan vaikuttamistoimielinten toiminnan. Vaalan hallintosääntö 2020 mukaan kunnan vaikuttamistoimielimenä toimivat nuorisoneuvosto, vanhus- ja vammaisneuvosto, vapaa-ajan asukasneuvosto sekä lapsiparlamentti. Lapsiparlamentti on uusi vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on varmistaa lasten tulevan kuulluksi heitä itseään koskevassa kunnan päätöksenteossa, toiminnassa ja kehittämisessä.

Hyvinvointipalveluiden toimintatuotot olivat 15 193 €, toimintakulut -331 102 € ja vuosikate -315 909 €.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	15 193	1 700	893,73 %	13 493	7 414
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-331 102	-437 510	75,68 %	106 408	-347 318
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-315 909	-435 810	72,49 %	119 901	-339 904
Suunnitelman mukaiset poistot					

8.2. Liikuntapalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan kunnan tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä sekä fyysistä aktiivisuutta tukemalla liikunnan harrastamista sekä vahvistamalla elinvoimaista kansalaistoimintaa paikallistasolla. Kunta tukee kuntalaisten liikkumista kehittämällä paikallista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä -palveluita.

Kunnan tuottamat omaehtoiset ja ohjatut liikuntapalvelut täydentävät paikallista liikuntatarjontaa, jota kansalaisopisto ja seurat tarjoavat. Kunnan liikuntapalveluiden toiminnan tarkoituksena on turvata liikuntamahdollisuuksia sellaisille henkilöille ja ryhmille, jotka eivät kuulu järjestötoiminnan piiriin tai joille seurat ja yhdistykset eivät kykene järjestämään toimintaa tai joita liikuntayritysten palvelut eivät tavoita.

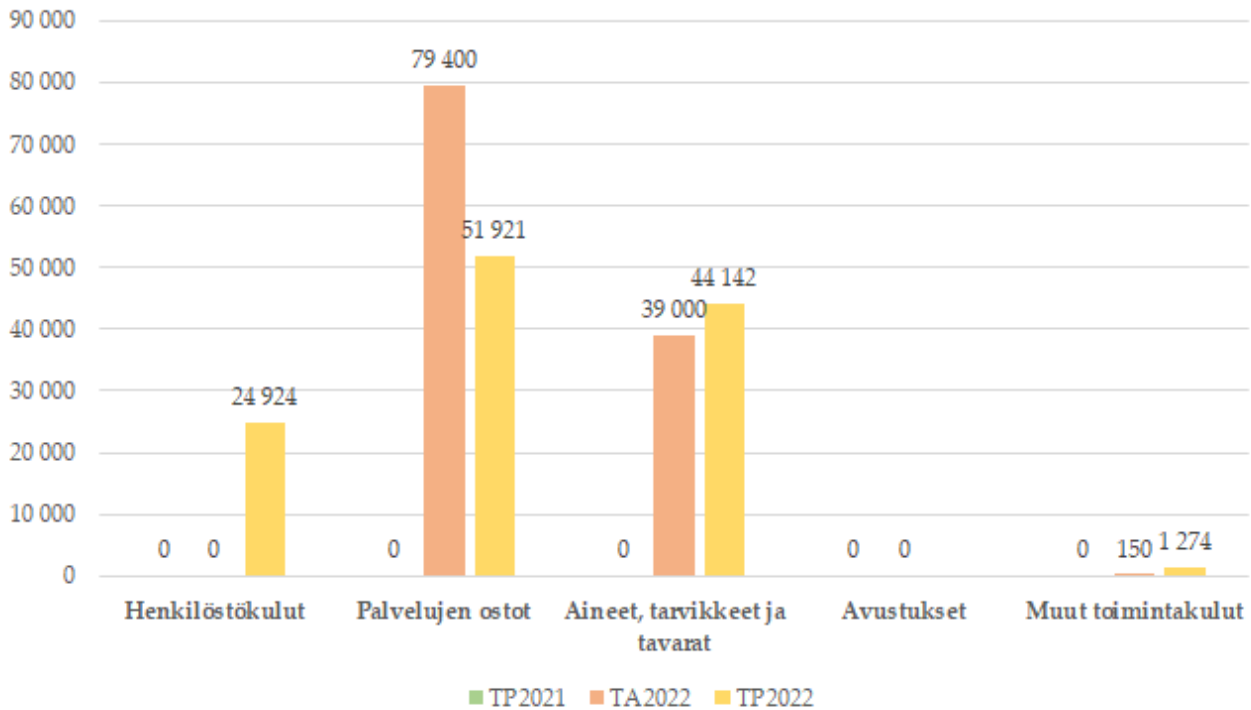
Pienessä kunnassa yritysten tarjoamia liikuntamahdollisuuksia on vähän ja siksi kunnan ylläpitämät liikuntapaikat sekä yhteistyössä yhdistysten ja kansalaisopiston kanssa järjestettävät liikuntatapahtumat ja -ryhmät ovat todella tärkeitä.

Vastuualueen toimintakertomus

Liikuntapalveluita tuottamaan valittiin Vaalan kuntaan liikunnanohjaaja (AMK) toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen keväällä 2022. Liikunnanohjaajan työnkuvaan kuuluu kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnallisin menetelmin sekä liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Erityisenä kohderyhmänä vähän liikkuvat kuntalaiset (erityisesti nuoret) sekä riskiryhmiin kuuluvat. Käytännön ohjaustyön ja erilaisten liikuntatapahtumien suunnittelu, organisointi, toteutus, kehittäminen ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa ovat keskeistä työssä.

Liikunnanohjaaja ohjasi senioreiden liikuntajumppaa, järjesteli uintiretkiä Rokualle, ohjasi maksuttomia tasapaino & liikkuvuustunteja, järjesti kesällä uimakouluja, järjesti koululaisille ohjattuja liikuntatuokioita ja oli mukana koulun kerhotoiminnassa. Liikunnanohjaaja ja hyvinvointikoordinaattori järjestivät yhteistyössä kolme elintaparyhmää, joissa elintapaohjausta toteutettiin ryhmämuotoisesti. Liikunnanohjaaja siirtyi toisiin tehtäviin Ouluun vuoden 2022 lopussa. Liikunnanohjaajan toimi täytetään uudelleen vuoden 2023 aikana. Liikuntapalveluiden toimintatuotot olivat 4 464 €, toimintakulut -122 261 € ja vuosikate -117 797 €

Liikuntapalvelut, toimintakulut

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	4 464	18 400	24,26 %	-13 936	
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-122 261	-118 550	103,13 %	-3 711	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-117 797	-100 150	117,62 %	-17 647	
Suunnitelman mukaiset poistot					

8.3. Nuorisopalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Nuorisopalvelut vastaavat nuorisolain mukaisista kunnan nuorisotyöhön kuuluvista tehtävistä. Näihin kuuluvat mm. nuorisotilatoiminta, nuorten kesätyöllistäminen ja vapaa-ajan toiminnan organisointi yhteistyössä järjestöjen kanssa sekä erityisnuorisotyö, johon kuuluu etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuonna 2020 haettiin ja saatiin Pohjois-Suomen AVI:lta Koulunuorisotyö Vaalan yhtenäiskoulussa ja lukiossa -hanke. Rahoituksen varmistuttua toiminta käynnistettiin loppuvuonna 2020. Hanke jatkui vuoden 2022 loppuun. Koronapandemia sekä sisäilmanongelmat vaikuttivat merkittävästi kunnan nuorisopalveluiden työhön. Nuorisotilatoiminta oli käytännössä pitkiäkin aikoja keskeytyneenä. Vuonna 2022 saimme remontoitua ja käyttöön nuorisotilat entisen "Rauhan kirppiksen" tiloihin. Nuorisotiloissa toimii nuorteniltojen ja -kerhojen lisäksi kaikille avoin matalan kynnyksen Olohuone-kerho sekä nuorten työpaja yksilövalmentajan vetämänä.

Nuorisolain 10 §:n mukaan etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Kunnan etsivä nuorisotyöntekijä siirtyi määräaikaisesta hyvinvointisuunnittelijan työsuhteesta omaan tehtäväänsä vuoden 2022 alussa, kun kuntaan saatiin valittua hyvinvointisuunnittelija. Vaalan kunta on hakenut ja saanut valtionavustusta palkkauskustannuksiin 30 000 euroa. Toimintakulut ovat -49 950 € ja vuosikate -19 950 €.

Vaalassa toimii Nuorten työpaja, jossa toimii kokoaikainen yksilövalmentaja ja 50 % ohjaaja. Nuorten työpajan toiminnan tarkoituksena on valmentaa nuoria työelämään, tai opintojen pariin. Työskentelymuodoksi Vaalassa on valikoitunut ns. starttivalmennus.

Starttivalmennus on alle 29-vuotiaille valmennusta, jonka tarkoituksena on parantaa työllistymismahdollisuuksia, tai madaltaa opiskelemisen kynnystä. Toiminta on kohdennettu vaikeasti työllistyyiin ja ilman koulutusta oleviin, syrjäytymisvaarassa ja heikoimmassa asemassa oleviin nuoriin. Toiminnassa toivotaan, että muodostuu aina starttivalmennusryhmä, se olisi tehokkain muoto, mutta koska Vaala on pieni paikkakunta, usein menee niin, että ryhmät ovat hyvin pieniä. Vuonna 2022 toiminnassa oli 17 nuorta, joista suuri osa pääsi valmennuksen kautta töihin tai opiskelemaan. Keskeytyneitä opintoja saatiin uudelleen käyntiin. Osalle etsittiin valmennuksen tueksi myös muita keinoja, esimerkiksi terveydenhuollon palveluista.

Starttivalmennuksessa sisältönä on esimerkiksi: arkipäivän asioiden hoito, tukea ja opastusta viranomaisasiointiin, raha-asioiden hoito, terveyden asiat, työnhaku, koulutus ja opiskelu. Starttivalmennuksessa tarkastellaan jokaisen vahvuuksia ja pyritään löytämään nuoren omat voimavarat. Tuetaan itsenäistymiseen ja katsellaan elämänsuunnitelmia eteenpäin.

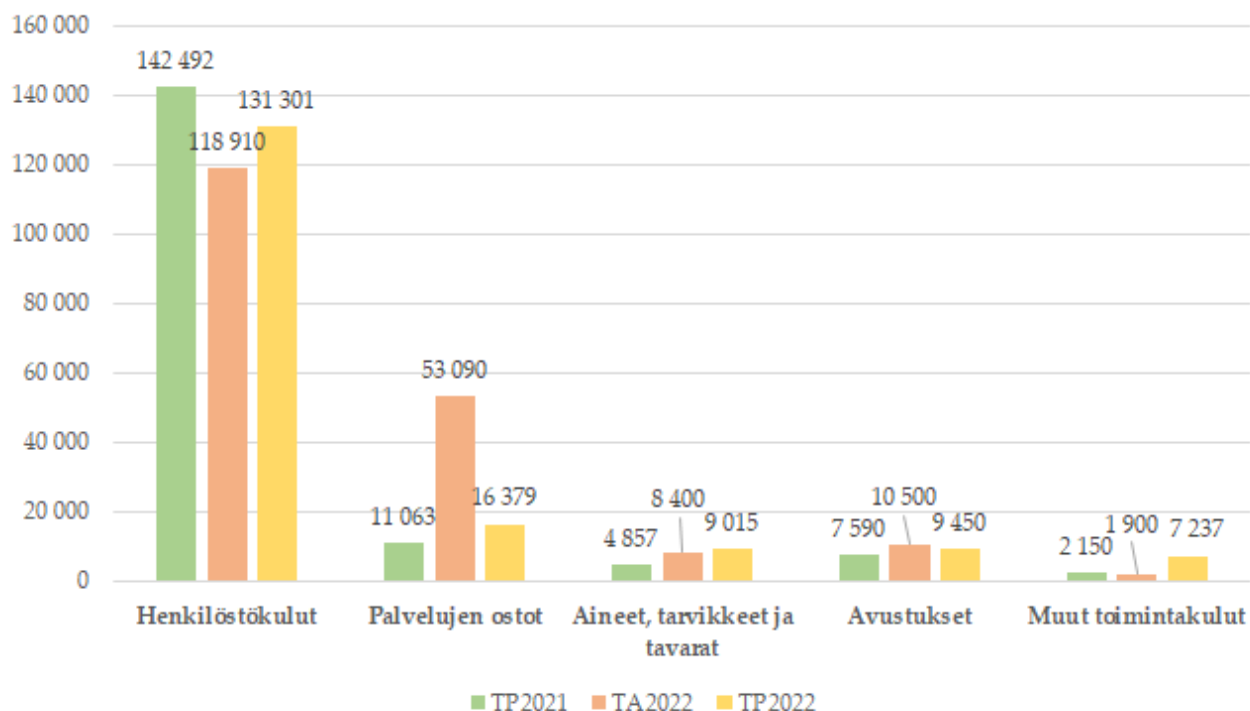
Yksilövalmentaja tukee nuorta oman polun löytämisessä mm opiskelu- ja työasioissa. Yksilövalmennus on valmentautujan elämänhallinnan, toimintakyvyn ja tulevaisuuden suunnittelun tukemista, kuuntelua, asioiden selvittelyä ja tarvittaessa tukipalveluiden piiriin ohjaamista. Yksilövalmentaja ohjaa, tukee, auttaa ja tapaa nuorta tarpeen mukaan hänen kotonaan, toimistolla, virastoissa, verkostotapaamisissa ja yksilö- ja ryhmätapaamisissa. Yksilövalmennus on verkostotyötä, jota tehdään tiiviissä yhteistyössä lukuisten eri toimijoiden kanssa.

Kesäaikana tehtiin liikkuvaa nuorisotyötä ja jalkauduttiin nuorten pariin. Nuorten toiveita huomioiden järjestettiin erilaisia lajikokeiluja läpi kesän. Ryhmäytymispäivät järjestettiin 7. ja 8.-luokkalaisille yhteistyössä nuoriso-ohjaaja, hyvinvointikoordinaattori ja liikunnanohjaaja. Nuoriso-ohjaaja rekrytoitiin syksyllä 2022. Uusi nuoriso-ohjaaja aloitti työt syyskuussa.

Syksyllä järjestettiin erilaisia tapahtumia yhteistyössä hyvinvointikoordinaattorin kanssa kutem Nuorisotyönviikolle ohjelmaa, hyvinvointipäivät ala- ja yläkoululaisille, Halloween -tapahtuma yhteistyössä nuorisoneuvoston kanssa, tonttusuunnistus- ja askartelupaja perheille, nappuladisco ja nuorten pikkujoulut. Nuorteniltoja järjestettiin säännöllisesti perjantaisin yhteistyössä 4H:n kanssa.

Nuorten työpajan valtionosuus on 33 000 € vuonna 2022, toimintakulut -75 916 € ja vuosikate -42 916 €. Talousarvio ylittyi 6816 €:lla, mikä johtui arvioitua isommista vuokratuluista, leasingkuluista sekä henkilöstökuluista.

Nuorisopalvelut, toimintakulut

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	63 000	63 000	100,00 %		110 905
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-173 382	-192 800	89,93 %	19 418	-168 152
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-110 382	-129 800	85,04 %	19 418	-57 247
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 454	-12 460	99,95 %	6	-12 454

8.4. Kirjastopalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

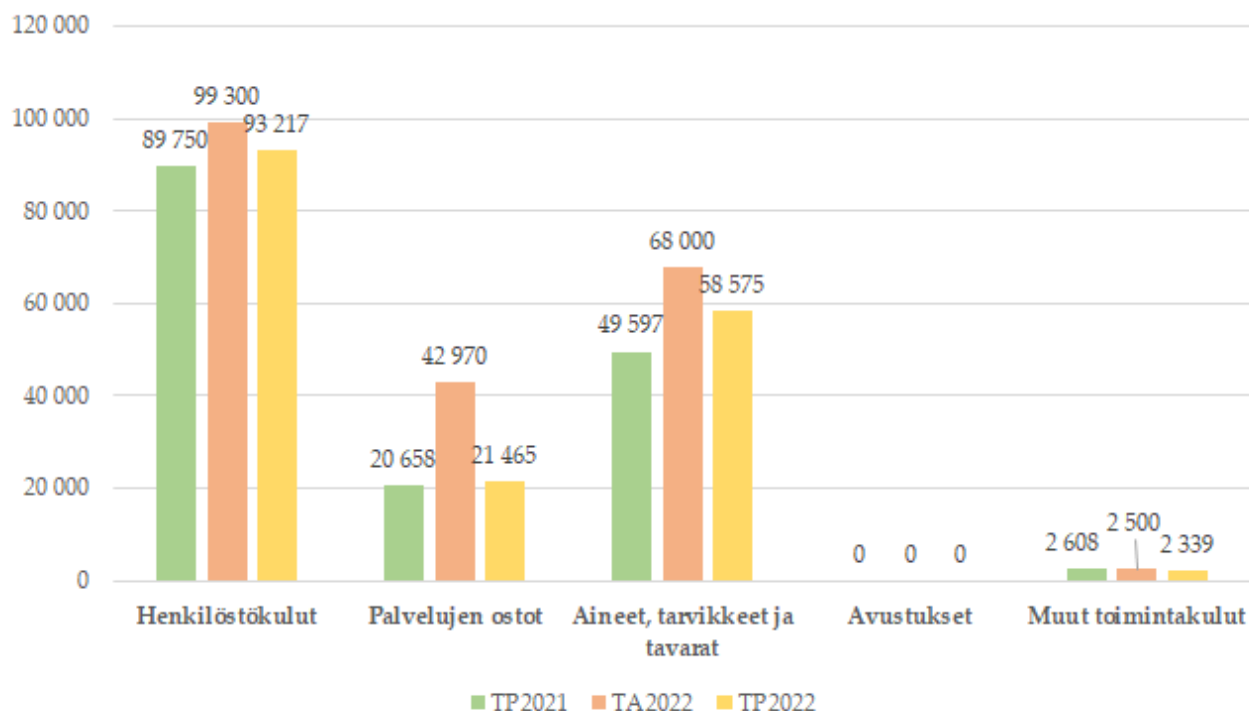
Kirjastotoiminnalle laissa määriteltyjä tavoitteita ovat väestön yhdenvertainen mahdollisuus sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuus ja käyttö, elinikäisen oppimisen ja osaamisen kehittäminen, monipuolisen lukutaidon ja lukemiskulttuurin edistäminen sekä aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden turvaaminen. Näiden tavoitteiden toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuosi	2019	2020	2021	2022
Laina	31461	26673	26403	37482
Lainoja/as	11,0	10,0	10,0	14,02
Lainan hinta	5,6	5,7	6,1	4,3
Lainat vakinaista henkilöä kohdin	12585	13336	13201	18741
Kirjojen hankinta kpl	1282	1278	1216	1031
Aineiston hankinta kpl	1414	1379	1340	1139
Käynnit/ as	9,3	4,5	4,0	6,3
Tapahtumien osallistujamäärä	602	309	476	204
Verkkokäynnit	13654	16609	17240	17823

Vaalan kirjasto kuuluu OUTI-kirjastoverkkoon. Kirjaston palvelua kehitetään ja monipuolistetaan osana OUTI-kirjastokimppaa. Kirjaston palveluun kuuluu myös liikuntavälinelainausta. Kotiseutukokoelmaan kerätään muistiinmerkittyä tietoa kotikunnastamme. Vuonna 2022 kirjastossamme oli fyysisiä asiakaskäyntejä 16 942 ja verkkokäyntejä 17 823. Kirjastossa oli aukiolotunteja yhteensä 4 242 (henkilökunta paikalla + omatoimikirjaston aukiolotunnit). Kirjaston kokoelma kattaa 42 965 nimikettä. Kirjaston toimintakulut vuonna 2022 olivat -175 595 €, toimintatuotot 13 045 € ja vuosikate -162 551 €.

Kirjastopalvelut, toimintakulut

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	13 045			13 045	1 977
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-175 595	-212 770	82,53 %	37 175	-162 613
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-162 551	-212 770	76,40 %	50 219	-160 636
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 388	-12 210	101,46 %	-178	-12 699

8.5. Kulttuuripalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan kunnassa taiteen ja kulttuurin edistäminen on osa kunnan hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämistä. Lisäksi kulttuuritoimintaa edistämällä Vaalan kunta vahvistaa asukkaiden osallisuutta. Hyvinvointiosasto toimii kulttuuripalveluiden vastuullisena toimialaosastona Vaalan kunnassa. Sivistysosasto vastaa osaltaan kulttuuripalveluiden tuottamisesta sivistystyön ja vapaan sivistystyön opetuksessa. Vaalassa kulttuuripalveluja tuottavat kunnan lisäksi järjestöt ja yksityiset henkilöt.

Kunnan tuottamia kulttuuripalveluja ovat:

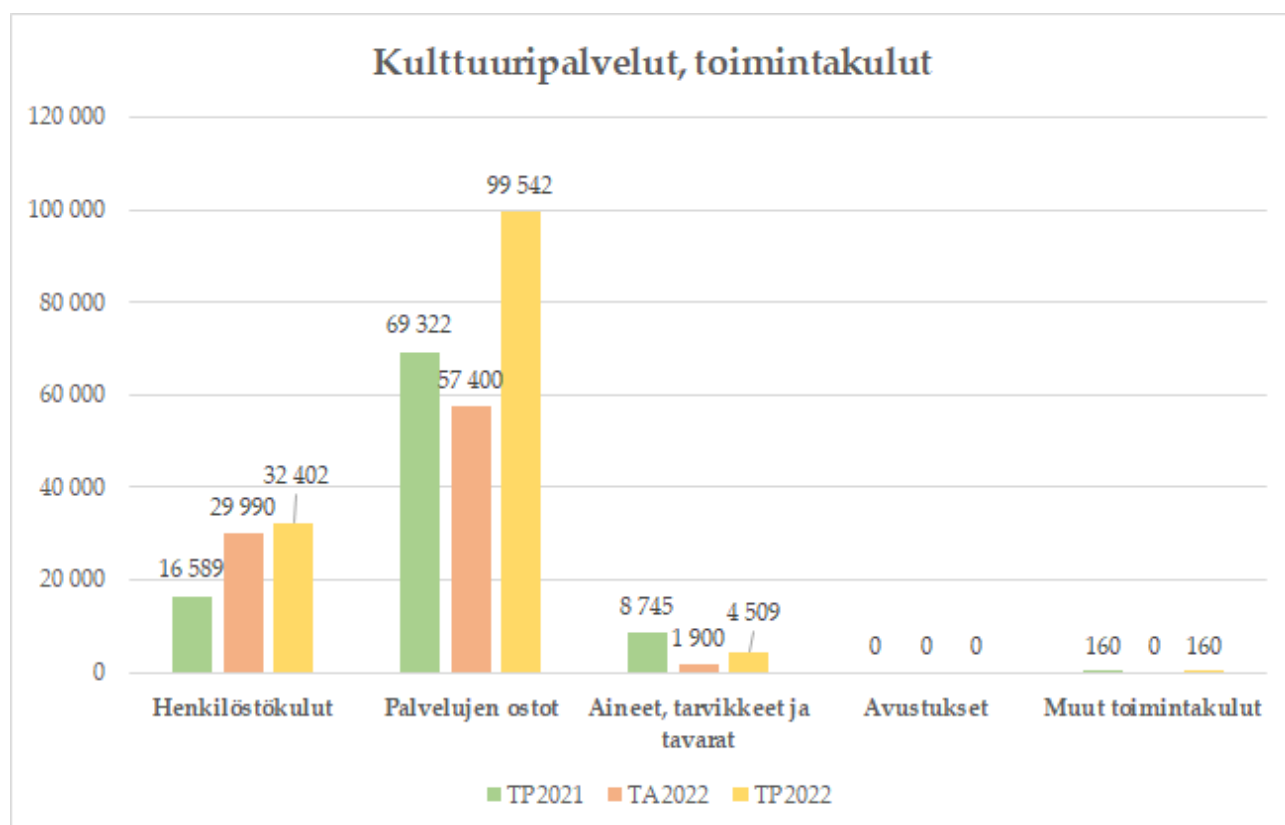
- Kirjasto
- Oulujärven kansalaisopisto ja taiteen perusopetus
- Kunnan järjestämät tai tilaamat kulttuuriesitykset ja tapahtumat
- Lamminahon perinnetalon toiminta
- Kassu Halonen -taidetalon ylläpito kumppanuussopimuksella

Lisäksi kunta avustaa kulttuuritapahtumia ja yhdistysten ja järjestöjen toimintaa kohde- ja toiminta-avustuksilla sekä kumppanuussopimuksin, sekä markkinoimalla tapahtumia sosiaalisessa mediassa.

Tapahtumailmoitukset näkyvät myös kunnan nettisivulla tapahtumakalenterissa. Kulttuuripalveluja kehitetään myös hanketoiminnan avulla. Museoviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti Vaalan kunta vastaa Lamminahon talon käyttökustannuksista ja kesäaikaisesta toiminnasta

Vastuualueen toimintakertomus

Lamminahon museotoiminnan toimintakulut olivat -20 626 € ja vuosikate -17 573 €. Lamminahon talon toimintakausi oli aiempaa lyhyempi tuvan lattian remontoimisen vuoksi. Kulttuurin ja tapahtumien toimintakulut olivat vuonna 2022 yhteensä -30 507 €. Tälle kustannuspaikalle oli kirjattu Valentin Vaala elokuvafestivaalin omarahoitussuosus. Valentin Vaalan OKM:n myöntämä avustus oli 20 000 €, toimintakulut -49 847 € ja Kordelinin säätiön avustus 30 000 € ja toimintakulut -35 633 €.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	53 053	3 300	1 607,67 %	49 753	47 135
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-136 613	-89 290	153,00 %	-47 323	-94 815
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-83 560	-85 990	97,17 %	2 430	-47 680
Suunnitelman mukaiset poistot					